

EIROPAS KOMISIJA
EIROPAS BIROJS KRĀPŠANAS APKAROŠANAI (OLAF)

D direktor ts Politika
D.2 noda a Kr pšanas nov ršana

Viltotu dokumentu atklāšana strukturālo darbību jomā *Praktiska rokasgrāmata vadošajām iestādēm,*

***kuru izstrādājusi dalībvalstu ekspertu grupa OLAF D2 nodaļas – Krāpšanas
novēršana – vadībā***

ATRUNA

Šis ir darba dokuments, kuru ar *OLAF* atbalstu izstrādājusi dalībvalstu ekspertu grupa. Šā dokumenta mērķis ir atvieglot darbības programmu īstenošanu un veicināt labāko praksi. Tas nav dalībvalstīm juridiski saistošs, bet sniedz vispārējas pamatnostādnes un ieteikumus un atspoguļo labāko praksi.

Šis vispārējās pamatnostādnes neskar valsts tiesību aktus, un tās būtu jālasa, ņemot vērā valsts tiesisko regulējumu, kuram tās attiecīgi var pielāgot.

Šī rokasgrāmata neskar Tiesas un Vispārējās Tiesas interpretācijas vai Komisijas lēmumus vai nostājas.

Kopsavilkums

OLAF ir sācis jaunu sadarbības procedūru, iesaistot ekspertus no dalībvalstīm, *OLAF* un Komisijas ĢD, kuru pārziņā ir strukturālās darbības. Tās mērķis ir uzlabot Krāpšanas novēršanas koordinēšanas padomdevējas komitejas (*COCOLAF*) *ad hoc* sanāksmju rezultātu kvalitāti, izstrādājot praktiskus dokumentus, ko dalībvalstis un Komisija var izmantot kā kritērijus, administratīvus rīkus, norādījumus vai atbalstu, lai stiprinātu savus krāpšanas apkarošanas pasākumus/stratēģijas.

Viltotu dokumentu atklāšana tika norādīta kā dalībvalstis interesējoša tēma. Tādēļ tika sarīkots darbseminārs, kurā piedalījās pieci eksperti no piecām dažādām dalībvalstīm.

Doma ir sniegt vadošo iestāžu vadītājiem un darbiniekiem noderīgus padomus attiecībā uz viltotu dokumentu atklāšanu darbībās, ko finansē no ES budžeta strukturālo darbību un kohēzijas politikas programmu ietvaros.

Šis rokasgrāmatas mērķis ir sniegt lietderīgu un praktisku līdzekli attiecīgajiem darbiniekiem. Tajā galvenā uzmanība ir vērsta uz svarīgākajiem jautājumiem, kurus apzināja darbsemināra laikā:

1. Juridiskie aspekti, tostarp jēdzieni un sekas

Viltošanas jēdziens rokasgrāmatā tiek lietots, aptverot visus dokumentu nelikumīgas pārveidošanas veidus: viltošanu, falsificēšanu, nepatiesu saturu, utt. Šajā nodaļā izklāstītas arī administratīvās un krimināltiesiskās sekas, kādas var būt viltotu dokumentu atklāšanai.

2. Brīdinājuma zīmes

Šajā nodaļā tiek sniegts brīdinājuma zīmju saraksts, kurus noteikuši eksperti. Brīdinājuma zīmes ir elementu un apstākļu kopumi, kas var norādīt uz krāpšanu vai korupciju. Saistībā ar viltotu dokumentu atklāšanu tās var attiekties uz dokumentu formātu un/vai saturu, kā arī konkrētiem apstākļiem, kas saistīti ar saņēmēju, un ar nesakritībām starp dokumentiem un pieejamo informāciju.

3. Atklāšanas metode

Viltotu dokumentu atklāšanai nepieciešama referentu pienācīga modrība. Daži dokumenti ir vairāk pakļauti pārveidošanai, un dažas uzņēmējdarbības nozares vai darbības ir saistītas ar lielāku risku nekā citas. Šajā nodaļā ir izklāstīti daži būtiski elementi.

Tajā ir sniegti arī daži norādījumi par veicamās darbības veidu gadījumā, ja dokuments, iespējams, ir viltots. Jāapsver šķērspārbaudes, izmantojot datubāzes, pārbaudes uz vietas un policijas un/vai tiesu iestāžu koordinācija. Lai pareizi apstrādātu lietu, referentiem jārod atspēkojums vai apstiprinājums savām šaubām attiecībā uz dokumentu.

Rokasgrāmatā sniegta vienpadsmit reālu gadījumu piemēri un datubāzu saraksts, kuras var būt noderīgas elementāras informācijas šķērspārbaudēm attiecībā uz visā pasaulē reģistrētiem uzņēmumiem.

Rokasgrāmatas praktiskajai ievirzei vajadzētu sniegt vadošajām iestādēm un, plašākā mērogā, visām valstu iestādēm, kas strādā ar ES fondiem, iespēju uzlabot darbinieku informētību un rosināt modrību

attiecībā uz viltošanu, falsificēšanu un visiem citiem krāpnieciskos nolūkos veiktas dokumentu pārveidošanas veidiem.

levads.....	7
1. Juridiskie aspekti.....	9
1.1. Viltotu dokumentu jēdziens	9
1.2. Oriģinālu, apliecināto kopiju utt. nozīme	10
1.3. Administratīvās sekas	10
1.4. Krimināltiesiskās sekas	12
2. Brīdinājuma zīmes	12
2.1. Brīdinājuma zīmes saistībā ar dokumentu formātu	13
2.1. Brīdinājuma zīmes saistībā ar dokumentu saturu	13
2.3. Apstākļi	14
2.4. Nesakrītības starp dokumentiem/pieejamo informāciju	14
3. Atklāšanas metode	15
3.1. Uz risku balstīta analīze	15
3.2. Šķērspārbaudes, izmantojot datubāzes.....	17
3.3. Pārbaudes uz vietas.....	18
3.4. Koordinācija starp vadošajām iestādēm un policijas/tiesu iestādēm	19
PIELIKUMI 1. pielikums. Viltotu dokumentu piemēri	21
2. pielikums. Rēķinu satura minimums (norēķīni starp uzņēmumiem).....	38
3. pielikums. Noderīgu tiešsaistes datubāzu saraksts	39

Ievads

OLAF ir sācis jaunu sadarbības procedūru, iesaistot ekspertus no dalībvalstīm, *OLAF* un Komisijas ĢD, kuru pārziņā ir strukturālās darbības. Tās mērķis ir veikt labākās prakses apmaiņu un izstrādāt praktiskus dokumentus, ko dalībvalstis un Komisija var izmantot kā kritērijus, administratīvus rīkus, norādījumus vai atbalstu, lai stiprinātu savus krāpšanas apkarošanas pasākumus/stratēģijas. Vadošajām iestādēm sniegtie priekšlikumi nav saistoši.

Saskaņā ar Finanšu regulas 59. panta 2. punkta b) apakšpunktu dalībvalstīm dalītas pārvaldības ietvaros ir primārā atbildība par pārkāpumu un krāpšanas novēršanu, atklāšanu un labošanu. Šajā sakarā dalībvalstīm ir jāizveido procedūras un procesi savās pārvaldības un kontroles sistēmās.

Dokumentu falsificēšana kā veids, lai iegūtu piekļuvi ES finansējumam, ir apstiprināta daudzās krāpšanas lietās. Agrīna atklāšana ļautu ātri reaģēt un veikt preventīvus pasākumus, lai nodrošinātu ES finanšu interešu efektīvu aizsardzību. Tādēļ *OLAF* nolēma pievērsties šim jautājumam darbsemināra ietvaros, iesaistot dalībvalstis.

Šajā pasākumā piekrita piedalīties piecu dažādu dalībvalstu eksperti, kuriem ir praktiska pieredze saistībā ar metodēm, kā uzlabot viltotu dokumentu atklāšanas iespējas. Balstoties uz savām zināšanām, viņi apkopoja galvenos jautājumus, kuros nepieciešams veikt labākās prakses apmaiņu.

Procesā bija iesaistīti arī Reģionālās politikas un pilsētpolitikas, Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības, Jūrlietu un zivsaimniecības un Iekšlietu ģenerāldirektorāti. Darbu koordinēja *OLAF/D2* krāpšanas novēršanas nodaļa.

Šī praktiskā rokasgrāmata ir tapusi, pateicoties ražīgajai pieredzes apmaiņai starp ekspertiem. Tā ir pieejama visām dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām, piemēram, izmantojot *SFC2007* krāpšanas apkarošanas platformu, un Komisijas departamentiem, izmantojot *OLAF* tīmekļa vietni.

OLAF vēlētos pateikties ekspertiem par viņu ieguldījumu:

<i>Veselin SPASOV</i>	Bulgārija	Eiropas Savienības līdzekļu revīzijas izpildaģentūra
<i>Michal FIALA</i>	Čehija	Valsts prokuratūra/Smago ekonomisko un finanšu noziegumu departaments
<i>Angelo SAID</i>	Malta	Premjerministra biroja Kabineta biroja Iekšējās revīzijas un izmeklēšanas departaments
<i>Jacek HORODKO</i>	Polija	Reģionālās attīstības ministrijas Infrastruktūras programmu atbalsta departamenta Kontroles un

		pārkāpumu nodaļa
<i>Małgorzata KACZANOWSKA</i>	Polija	Reģionālās attīstības ministrijas Infrastruktūras programmu atbalsta departamenta Sistēmas un atbilstības nodaļa
<i>Bogdan BARARU</i>	Rumānija	Cīņa pret krāpšanu (<i>Departamentul pentru lupta antifraudă DLAF</i>)

Dokumentu 2013. gada 12. novembrī apstiprināja COCOLAF Krāpšanas novēršanas grupa.

1. Juridiskie aspekti

1.1. Viltotu dokumentu jēdziens

Neskarot valstu tiesību aktus, šīs rokasgrāmatas nolūkā tiek lietots šāds jēdziens.

Viltots dokuments ir dokuments, attiecībā uz kuru ir pārveidota patiesība, tas nozīmē, ka dokuments neatbilst īstenībai. Pārveidošana var būt

fiziska – dokumentu var izmainīt fiziski, piemēram, svītrojot ierakstus vai atsauces, manuāli pievienojot informāciju, kas pārveido dokumentu, utt.;

intelektuāla - dokumenta saturs neatbilst īstenībai, piemēram, tiek nepatiesi aprakstīti sniegtie pakalpojumi, sniegts nepatiess ziņojuma saturs, nepatiesi paraksti klātesošo sarakstā, utt.

Viltot var visus dokumentu veidus, ko saņēmēji iesniedz, lai saņemtu dotācijas, piedalītos publiskā iepirkuma procesā vai saņemtu izdevumu atlīdzinājumu:

līgumus,
identifikācijas dokumentus,
CV,
bankas garantijas,
bilances,
rēķinus (papīra formātā vai elektroniski),
ziņojumus,
laika kontrolosarakstus,
klātesošo sarakstus,
tīmekļa vietnes,
citus.

Seku piemēri

Atlīdzināšanas posmā iesniedzot viltotus dokumentus, cita starpā notiek trīs galvenie krāpniecisku darbību veidi.

- Saņēmējs var vispār neveikt darbību. Tādēļ viņš iesniedz viltotu pierādījumu, pieprasot atlīdzību. Tas var ietvert arī slepenu vienošanos ar trešām pusēm un/vai līgumslēdzēja iestādes darbiniekiem (piemēram, apvienojumā ar kukuli, lai veicinātu shēmu).
- Saņēmējs darbību var veikt par mazāku summu, mazākā apmērā vai mazāk pakalpojumu stundās, nekā viņš norādījis pieteikumā un par ko viņš ir tiesīgs saņemt atlīdzību; tāpēc dokumenti var tikt "pielāgoti".
- Saņēmējs var izmantot līdzekļus, kas piešķirti tādu citu darbību finansēšanai, kuras nebija paredzēts finansēt no konkrētā projekta, tādēļ tiks iesniegti viltoti pierādījumi un dokumenti.

Vienīgi tiesnesis/tiesa ir tiesīgs kvalificēt darbību kā viltošanu vai falsificēšanu. Dokumenta pārveidošana ne vienmēr var likt tiesnesim/tiesai izdarīt šādu secinājumu. Viltošanu, kas apstiprināta tiesas galīgajā spriedumā, referenti uzskata par krāpšanu.

1.2. Oriģinālu, apliecināto kopiju utt. nozīme

Uzmanības lokā ir četri dokumentu veidi

- dokumenta oriģināls,
- dokumenta apliecināta kopija,
- dokumenta vienkārša kopija,
- dokumenta elektroniskā versija.

Valstu prakse attiecībā uz prasībām iesniegt oriģinālus vai kopijas var atšķirties. Jebkurā gadījumā, neskarot attiecīgos Eiropas un valsts tiesību aktus, saņēmējiem būtu jāspēj iestādei pēc tās pieprasījuma uzrādīt oriģinālus.

Neskarot Eiropas, valsts un iekšējos noteikumus, referentiem būtu jāīsteno pragmatiska pieeja, līdzsvarojot pirmā līmeņa pārbaudes vajadzības ar saņēmēju pienākumiem reģistrēt dokumentus grāmatvedības, revīzijas u.c. nolūkiem.

Vadošajām iestādēm būtu jāievieš īpaši pasākumi, lai aizdomu gadījumā pārbaudītu dokumentus. Būtu jāuzsver pārbaudītu uz vietas efektivitāte. Piemēram, gadījumā, ja radušās aizdomas saistībā ar saņēmēja konkrētas darbības veikšanas nodoma falsificēšanu, pārbaudēm uz vietas būtu jādod iespēja veikt nepieciešamo dokumentu kontroli un gūt vispārēju pārskatu par firmas/uzņēmuma reālajām spējām īstenot projektu. (Piezīme. Visas atsauces uz vadošajām iestādēm dokumentā saprot kā atsauces uz vadošajām iestādēm vai visām starpniekstrukturām, kurām vadošās iestādes ir deleģējušas savus uzdevumus.)

Vadošajām iestādēm ir jāatrod pareizais veids, kā izpildīt pienākumus saistībā ar ES līdzekļu pareizu finansiālu pārvaldību un saņēmēju administratīvā sloga samazināšanu un, vajadzības gadījumā, kontroles izmaksām salīdzinājumā ar iespējamās viltošanas vērtību.

Ja ir radušās aizdomas, attiecīgās pārbaudes būtu jāveic ar pienācīgu uzcītību, un vajadzības gadījumā būtu jāsaazinās ar tiesu iestādēm.

1.3. Administratīvās sekas

Padomes regula, ar kuru pārvalda struktūrfondus un kohēzijas fondus¹, paredz dalībvalstīm pienākumu pārkāpumu gadījumā piemērot finanšu korekcijas². Šis

¹ Regula (EK) Nr. 1083/2006 (2006. gada 11. jūlijs), ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1260/1999 (OV L 210, 31.7.2006.) plānošanas posmam no 2007. gada līdz 2013. gadam. Priekšlikums Regulai COM(2011) 615 ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un vispārīgus noteikumus

korekcijas³ veic, atceļot visu publisko ieguldījumu darbības programmā vai daļu no tā atkarībā no neatbilstību individuālā vai sistēmiskā rakstura, to būtības un nozīmīguma un fondiem nodarītajiem finansiālajiem zaudējumiem.

Viltotu dokumentu iesniegšanai var būt sekas, tostarp finansiālas, uz visu projektu vai tā daļu.

Viltošana var attiekties uz dokumentiem, kurus izmanto, lai novērtētu izslēgšanas, atlases vai piešķiršanas kritērijus. Tā rezultātā projekts var nebūt atbilstīgs līdzfinansējumam, un tas ietekmē lēmumu par līdzfinansējuma piešķiršanu no darbības programmas.

Viltošana var attiekties arī uz visu atlīdzināmo izdevumu vai to daļas attiecināmību. Tā var attiekties uz dokumentiem, ar kuriem apliecina izpildītos darbus vai radušās izmaksas. Viltošana var arī attiekties tikai uz vienu rēķinu.

Vadošajām iestādēm ir jānovērtē neatbilstības apmērs. Ja tā ir atsevišķa neatbilstība, tās var atcelt tikai neattiecināmās izmaksas vai rēķinu. Neskarot spēkā esošos valstu tiesību aktus, tās var arī apsvērt visa finansējuma atcelšanu.

No administratīvā viedokļa raugoties, viltota dokumenta dēļ būtu vismaz jāatceļ viltota dokumenta sekas. Piemēram, ja sanāksmes klātesošo personu sarakstā ir viltoti paraksti, vadošajām iestādēm būtu jāatceļ izmaksas, kas saistītas ar šo sanāksmi.

Dažas dalībvalstis ir ieviesušas arī īpašas sankcijas.

Administratīvu sankciju piemēri Polijā

Publisko finanšu likuma 207. panta 4. punktā noteikts, ka saņēmējam liedz iespēju saņemt Eiropas līdzekļus, piemēram, ja tas ir saņēmis maksājumu, pamatojoties uz viltotiem vai pārveidotiem dokumentiem, kas iesniegti kā autentiski, vai dokumentiem, kas apliecina šādu nepatiesību.

Vienā gadījumā tiesas galīgajā spriedumā tika apstiprināta šāda situācija, kas bija saistīta ar noziedzīgu nodarījumu, ko izdarījis saņēmējs, saņēmēja partneris vai persona, kas ir pilnvarota veikt uzdevumus projekta ietvaros.

Saņēmējam tika liegta iespēja saņemt Eiropas līdzekļus trīs gadus, sākot no brīža, kad no saņēmēja tika atgūti līdzekļi.

---

par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, plānošanas posmam no 2014. gada līdz 2020. gadam.

² 98. un 99. pants Regulā 1083/2006 plānošanas posmam no 2007. gada līdz 2013. gadam, un 135. un 136. pants priekšlikumā regulai COM(2011) 615 plānošanas posmam no 2014. gada līdz 2020. gadam prasa Komisijai piemērot finanšu korekcijas dalībvalstīm, ja dalībvalstis neveic finanšu korekcijas, kas tiek prasītas saistībā ar individuālām vai darbības programmām. COCOF 2007. gada 29. novembra Piezīmē 07/0037/03-EN sniegta sīkāka informācija par finanšu korekcijām, kuras Komisija var piemērot dalībvalstīm, ja saņēmēji neatbilst publiskā iepirkuma noteikumiem. Turklāt Komisijas 2011. gada 19. novembra Lēmumā C(2011)7321 sniegtas pamatnostādnes par principiem, kritērijiem un indikatīvajām skalām, ko piemēro Komisijas veiktajās finanšu korekcijās saskaņā ar Padomes 2006. gada 11. jūlija Regulas (EK) Nr. 1083/2006 99. un 100. pantu.

³ Finanšu korekcija atšķiras no administratīvas sankcijas, finanšu korekcija ietver vienīgi nepareizi izmaksāto vai izmaksājamo summu atgūšanu vai atcelšanu.

1.4. Krimināltiesiskās sekas

Dokumentu viltošana un viltotu dokumentu izmantošana (īpaši, lai iegūtu ES finansējumu) ir noziedzīgs nodarījums visās dalībvalstīs, un par to ir paredzēta brīvības atņemšana.

Saskaroties ar dokumentu, kas varētu būt viltots, darbiniekiem būtu jāinformē tiesu iestādes, neskarot spēkā esošos iekšējos un valsts noteikumus.

Kriminālsankciju piemērs Rumānijā

- Materiāls viltojums oficiālos dokumentos - brīvības atņemšana uz laiku no trim mēnešiem līdz trim gadiem, un uz laiku no sešiem mēnešiem līdz pieciem gadiem, ja to izdarījis ierēdnis, pildot dienesta pienākumus.
- Intelektuāls viltojums - brīvības atņemšana uz laiku no sešiem mēnešiem līdz pieciem gadiem.
- Viltojums privāti taisītos dokumentos - brīvības atņemšana uz laiku no trim mēnešiem līdz diviem gadiem vai naudassods.
- Viltojuma izmantošana - brīvības atņemšana uz laiku no trim mēnešiem līdz trim gadiem, ja dokuments ir oficiāls, un brīvības atņemšana uz laiku no trim mēnešiem līdz diviem gadiem vai naudassods, ja dokuments ir taisīts privāti.

Ja ir iesaistītas ES finanšu intereses, brīvības atņemšanas termiņš var būt robežās no trim līdz piecpadsmit gadiem.

2. Brīdinājuma zīmes

Brīdinājuma zīme (sarkans karodziņš) norāda uz iespējamu krāpšanu vai korupciju. Tas ir elements vai elementu kopums, kas parasti nav raksturīgs parastai darbībai vai atšķiras no tās. Tas nozīmē, ka kaut kas nav saskaņā ar parasto kārtību un ka to nepieciešams papildus pārbaudīt.

Brīdinājuma zīmēm vajadzētu palielināt darbinieku un vadītāju modrību: viņiem būtu jāveic nepieciešamās darbības, lai apstiprinātu vai atspēkotu to, ka pastāv interešu konflikta risks. Ir ļoti svarīgi reaģēt uz brīdinājuma zīmēm. Vadošo iestāžu pienākums ir novērst jebkādas šaubas, ko ir radījusi brīdinājuma zīme.

Jāuzsver, ka brīdinājuma zīmes nenozīmē, ka ir notikusi vai varētu notikt krāpšana, bet gan to, ka situācija ir jāpārbauda un jāpārtrauc ar pienācīgu rūpību.

2.1. Brīdinājuma zīmes saistībā ar dokumentu formātu

Būtu jāapšaubā dokumenti, kuru izkārtojums atšķiras no standarta vai vispārpieņemtā izkārtojuma.

Rēķini, vēstules bez uzņēmuma logo.

Rēķini, kuri ir izdrukāti uz papīra, kas nav sagatavotās veidlapas.

Redzamas atšķirības dokumenta fonta veidā, izmērā, asumā, krāsā utt.

Dzēsti vai svītroti cipari, summu norakstīšana bez pilnvaroto personu parakstiem.

Ar roku rakstītas summas bez pilnvaroto personu paraksta vai elementi drukātā dokumentā, kur tie nav *a priori* pamatoti.

Trūkstoši vai lieki burti, teksta rindu nesakritība.

Oficiālo zīmogu neparasti asas malas vai neparasta krāsa, kas liecina par datorprintera izmantošanu.

Pilnībā identiski personu paraksti (formātā un izmērā) dažādos dokumentos, kas vedina domāt, ka tie, iespējams, ir viltoti, izmantojot datorsdruku.

Rokrakstā rakstītu parakstu skaits, kas līdzīgā veidā vai ar identisku pildspalvu ir izdarīti dokumentos, kuri attiecas uz dažādiem laikposmiem.

2.2. Brīdinājuma zīmes saistībā ar dokumentu saturu

Neparasti datumi, summas, piezīmes, tālruņa numuri un aprēķini.

Trūkstoši ieraksti (no secīgām pārbaudēm).

Kļūdaini aprēķini ar datoru rakstītā rēķinā vai algas aprēķinā, piemēram, kopējā summa neatbilst darījumu summai.

Rēķinā trūkst obligātu elementu – datuma, nodokļu identifikācijas numura, rēķina numura, utt.⁴.

- Zīmoga un personas paraksta vienāds savstarpējais izvietojums uz vairākiem dokumentiem, kas vedina domāt, ka ir izmantots attēls (nevis īsts paraksts) - tas var būt datorizveidots attēls, ko izmanto dokumentu falsificēšanai.
- Trūkst uzņēmumu vai personu kontaktinformācijas, piemēram, tālruņa numura.

---

⁴ Skatīt 2. pielikumu.

Trūkst sērijas numuru rēķinos un tādu preču pavadzīmēs, kuras parasti apzīmē ar sērijas numuriem (elektronika, ražošanas līnijas, utt.).

- Preču vai pakalpojumu nekonkrēts apraksts.

Neatbilstības un novirzes no standarta attiecībā uz bankas konta numuriem (piemēram, mazāk ciparu nekā vajadzētu būt, numurs neatbilst bankas konkrētajai filiālei, citas acīmredzamas nesakritības).

2.3. Apstākļi

Līgumslēdzēja adrese sakrīt ar darbinieka adresi.

Piegādātāja vai saņēmēja adrese domicila iestādē.

Neparasts maksājumu skaits vienam maksājuma saņēmējam vai adresei.

Rēķini, ko izsnieguši subjekti, kas nav reģistrēti uzņēmējdarbības reģistrā.

Neparasti kavējumi informācijas sniegšanā.

Saņēmējs nespēj pēc pieprasījuma iesniegt oriģinālus.

Dokumentā iekļautie dati vizuāli atšķiras no līdzīga dokumenta, ko izsniegusi tā pati struktūra.

Atsauce uz uzņēmumu, kas nav iekļauts publiski pieejamos uzņēmumu reģistros un nav atrodams publiskos resursos.

Rēķini, ko izsniedzis jaunizveidots uzņēmums.

Rēķinu izsniegušā uzņēmuma e-pasta adreses atrodas ārvalstu interneta serverī.

2.4. Nesakritības starp dokumentiem/pieejamo informāciju

Nesakritības starp viena un tā paša subjekta iesniegto rēķinu datumiem un numuriem, piemēram:

- rēķins Nr. 152, izsniegts 25.3.2012.
- rēķins Nr. 103, izsniegts 30.7.2012.

Rēķini nav reģistrēti grāmatvedībā.

Rēķinos neatbilst norādītā cena, daudzums un kvalitāte, produkta veids un/vai produkta vai sniegtā pakalpojuma apraksts.

Vēstuli/līgumu/dokumentu ir parakstījusi persona, kas rīkojas kā uzņēmuma pārstāvis, bet kas nav norādīta kā tāda valsts uzņēmumu reģistrā.

Nesakritības starp informāciju, kas sniegta subjekta tīmekļa vietnē, un izsniegtajā rēķinā, piemēram, subjekta darbība neatbilst rēķinā norādītajām precēm vai pakalpojumiem.

3. Atklāšanas metode

Labākā atklāšanas metode ir viltojuma sastatīšana ar realitāti, kas ir ātrākais un parocīgākais veids, kā sasniegt labākos rezultātus atklāšanas darbībā, kurā svarīgs ir laiks. Būtu jāveic atbilstīgas pārbaudes, lai gūtu atbildes uz tādiem jautājumiem kā, piemēram:

Vai ekonomiskajā darbībā iesaistītie uzņēmumi patiešām pastāv?

Vai šī publiskā iestāde patiešām izdod šādu dokumentu?

Kas patiesībā ir cilvēki, kuri it kā ir piedalījušies darbībā?

Kas ir aktīva īstais īpašnieks?

3.1. Uz risku balstīta analīze

Iespējams, ka, balstoties uz iepriekš gūtu pieredzi, vadošās iestādes ir savā konkrētajā darbības jomā un intervences ģeogrāfiskajā teritorijā atklājušas īpaši riskam pakļautas nozares. Tām būtu jāvērs savu darbinieku uzmanību uz minētajām nozarēm un jāievieš īpaši pasākumi un pārbaudes.

Dokumentu viltošanas vai pārveidošanas risks ir saistīts ar dažādiem dokumentu veidiem dažādos projekta īstenošanas posmos, piemēram:

- atbilstības līdzfinansēšanas kritērijiem apstiprināšana,
- likumīgās īpašumtiesības,
- darbu/pakalpojumu izpildes un to pieņemšanas apstiprināšana,
- rēķini un pavaddokumenti, kas apliecina maksājumus,
- klātesošo saraksti, utt.

Turpmāk sniegti daži piemēri.

Attiecībā uz riskantiem dokumentiem

Saistībā ar atbilstību līdzfinansēšanas kritērijiem dažiem pieteikumu iesniedzējiem var rasties vēlme uzrādīt viltotu dokumentu, ja viņi nespēj atbilst prasībām. Tādēļ īpaša uzmanība būtu jāpievērš logo, parakstiem, datumiem dokumentā un zīmogiem uz tā.

Nodokļu un sociālo iemaksu apstiprinājumi – šādus apstiprinājumus izsniedz nodokļu un/vai sociālo iemaksu pārvalde vai vienība, izmantojot īpašu standarta veidlapu. Vajadzētu būt iespējai pārbaudīt minēto dokumentu autentiskumu izsniedzējā iestādē vai vienībā.

Bankas kontu izraksti – pretendentam var būt vajadzīgs nepatiesa bankas konta izraksts, lai pierādītu, ka viņš atbilst prasībām attiecībā uz līdzfinansējumu. Atklāt nepatiesu bankas konta izrakstu var nebūt viegli. Tomēr darbinieki var pārbaudīt, vai bankas kontā uzrādītā summa saskan ar uzņēmuma deklarētajiem ienākumiem un bilancē norādīto kapitālu.

Bilance – pieteikuma iesniedzējam, iespējams, nepieciešams falsificēt bilanci, lai pierādītu savas ekonomiskās un finansiālās spējas. Lai arī to ne vienmēr var viegli pārbaudīt, var būt lietderīgi meklēt informāciju tiešsaistē, lai veiktu sniegtās informācijas šķērspārbaudi. Dažas atklāta pirmkoda datubāzes sniedz informāciju par uzņēmumu ienākumiem, kapitālu un dažiem citiem būtiskiem finanšu rādītājiem.

Attiecībā uz dažām riskam īpaši pakļautām nozarēm

Preču piegāde

Tipiski krāpšanas veidi šajā jomā ir šādi:

preces netiek piegādātas vai tiek piegādātas tikai daļēji,

tiek piegādātas zemākas kvalitātes preces par cenu, par kādu panākta vienošanās attiecībā uz augstāku kvalitāti,

jaunu preču vietā par tādu pašu cenu tiek piegādātas lietotas preces.

Šiem krāpšanas veidiem izmanto viltotus rēķinus un, iespējams, citus dokumentus.

Referentiem būtu jāpievērš uzmanība preču nekonkrētam aprakstam rēķinos. Ja iespējams, būtu jāveic pārbaude uz vietas, lai pārliecinātos par preču esamību, pārbaudītu to sērijas numurus (ja tādi ir) un izskatītu preču izcelsmes apliecinājumu.

Varētu arī pievērst uzmanību potenciāliem gadījumiem, kad, piemēram, viltots tiek arī preču vienības sērijas numurs, lai tas atbilstu viltotā dokumenta sērijas numuram, to var pārbaudīt, pārliecinoties, vai uz preču vienības nav redzamas šādas sērijas numura pārveidošanas zīmes.

Būvniecība

Tipiski krāpšanas veidi šajā jomā ir šādi:

darbs netiek izpildīts vai tiek izpildīts tikai daļēji,

tiek veikti darbi, kas neatbilst tehniskajām specifikācijām, bet par kuriem tomēr tiek izrakstīts rēķins par paredzēto cenu,

tiek iesniegti tādu apakšuzņēmēju rēķini, kuri vai nu nepastāv vai neveic nekādu reālu uzņēmējdarbību,

tiek norādītas pārāk lielas izmaksas.

Šiem krāpšanas veidiem izmanto nepatiesus rēķinus un/vai nepatiesus apliecinājumus par darbu veikšanu.

Vadošās iestādes darbiniekiem attiecībā uz būvniecības projektiem būtu jāievēro profesionāla piesardzība un modrība. Lieliem projektiem būtu jāizveido ciešas uzraudzības sistēma. Referentiem būtu jāiepazīstas ar vidi, kādā darbojas saņēmējs (saistītie uzņēmumi, ieinteresētās personas, apakšuzņēmēji, darbības ģeogrāfiskais sektors, utt.), lai varētu ātri atklāt jebkādu neatbilstību notikumā, dokumentā vai rēķinā. Turklāt būtu jāveic pārbaudes uz vietas, lai pārliecinātos par rēķinu un pavaddokumentu autentiskumu.

Apmācība, konferences, semināri, komandējumi

Tipiski krāpšanas veidi šajā jomā ir šādi:

tiek norādītas pārāk lielas izmaksas,

nepatiesi klātesošo saraksti, lai slēptu pasākuma neattiecināmību.

Šiem krāpšanas veidiem daļēji vai pilnībā izmanto nepatiesus laika kontrolosarakstus, nepatiesus rēķinus, nepatiesus dalībnieku sarakstus.

Attiecībā uz apmācībā/konferencē vai seminārā klātesošām personām krāpšanas atklāšanas nolūkā šajā jomā efektīvas var būt izlases veida pārbaudes, ja ir pietiekami sīka informācija par paziņotajiem dalībniekiem. Tādēļ ir ļoti ieteicams pieprasīt saņēmējam lūgt dalībniekiem papildus parakstam klātesošo sarakstā uzrādīt konkrētu kontaktinformāciju (vismaz tālruņa numuru, e-pasta adresi un ziņas par darba devēju), lai varētu veikt šķērspārbaudi, ievērojot tiesību aktus personas datu aizsardzības jomā.

3.2. Šķērspārbaudes, izmantojot datubāzes

Svarīgākā pirmā līmeņa pārbaude, ko var veikt vadošās iestādes, ir to rīcībā esošās informācijas šķērspārbaude. To var veikt izlases veidā. Tā var attiekties uz informāciju par uzņēmuma reģistrāciju, finansēm, ziņām par tā darbību, utt.

Tieša interneta piekļuve ļauj referentam veikt pārbaudes par to, vai subjekts pastāv, pārbaudot tās adresi un tālruņa numurus. Tā sniedz piekļuvi arī subjekta tīmekļa vietnei, ja tāda ir, un var sniegt noderīgu informāciju par uzņēmuma darbības līdzekļiem, kā arī tā komerciālo un finanšu vidi.

Neskarot valstu tiesību aktus, vadošās iestādes piekļuvi datubāzēm vai informācijai var lūgt visām iestādēm, kuru rīcībā ir neatkarīga un atsevišķa būtiska informācija

(piemēram, valsts finanšu iestādēm par pienākumiem saistībā ar budžetu⁵ un uz tiem attiecīgiem dokumentiem, valsts zemes dienestiem par zemes īpašumu vai zemes identifikāciju, tirdzniecības iestādei par uzņēmumu struktūru un vēsturi, īpašām iestādēm par darbībām, kurām nepieciešamas atļaujas, utt.). Pārrobežu darbību šķērspārbaude var izrādīties sarežģītāka. Noderīgus secinājumus var iegūt arī no vispārīgiem meklējumiem internetā.

3. pielikumā ir aplūkojams noderīgu tīmekļa vietņu saraksts.

3.3. Pārbaudes uz vietas

Pārbaudes uz vietas ir būtisks līdzeklis nepatiesu dokumentu atklāšanai.

Ar tām var pārbaudīt,

vai saņēmējs pastāv un, zināmā mērā, vai elementi, kas minēti piedāvājuma saistībā iesniegtajos dokumentos, atbilst īstenībai saistībā ar projekta īstenošanu;

vai dokumentu kopijas, kas iesniegtas kopā ar līdzfinansējuma/maksājuma pieteikumu (neatkarīgi no tā, vai tās ir papīra formātā, vai elektroniskas) pilnībā atbilst saņēmēja rīcībā esošajiem dokumentu oriģināliem;

vai informācija, kas ir ietverta pieņemšanas protokolā un rēķinā, atbilst īstenībai, proti, vai darbi un pakalpojumi ir reāli izpildīti deklarētajā apmērā.

Vadošajām iestādēm būtu jālemj, cik intensīvām jābūt pārbaudēm uz vietas, ņemot vērā apzinātos riskus, projektu veidus, projektu darbības jomu un saņēmēju veidus.

Elektroniskie dokumenti

Daudzgaļu finanšu shēmas ietvaros laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam var strauji palielināties elektronisko dokumentu izmantošana. Dalībvalstis nodrošina, lai visu informācijas apmaiņu starp atbalsta saņēmējiem un vadošajām iestādēm, sertifikācijas iestādēm, revīzijas iestādēm un starpniekinstitūcijām varētu veikt, izmantojot tikai elektroniskās datu apmaiņas sistēmas⁶.

Tam nevajadzētu īpaši ietekmēt viltotu dokumentu atklāšanu, kas galvenokārt ir saistīta ar obligātas informācijas trūkumu, nepatiesas informācijas vai elementu sniegšanu, dažādu dokumentu nesakrītību konkrētā kontekstā, saņēmēju vispārēju rīcības veidu, utt. Šie visi elementi nav tieši saistīti ar dokumentu formāta veidu.

Tomēr var rasties jauns jautājums saistībā ar dokumentu elektroniskas pārsūtīšanas drošību, integritāti un autentiskumu. To var risināt, izmantojot elektronisko parakstu. Iestādēm var būt jāpārbauda pie elektroniskā paraksta sniedzēja, vai elektroniskais paraksts ir īsts.

⁵ Valsts nodokļu pārvalde, sociālo iemaksu pārvalde, muitas pārvalde, utt.

⁶ 112. panta 3. punkts priekšlikumā Regulai COM(2011) 615 attiecībā uz plānošanas posmu no 2014. gada līdz 2020. gadam.

Neatkarīgi no tā, vai tiek izmantots papīra vai elektroniskais formāts, visos gadījumos, kad rodas aizdomas par dokumenta viltošanu, attiecīgajām iestādēm būtu jāveic šķērspārbaude un/vai pārbaude uz vietas, lai iespēju robežās pārbaudītu informācijas patiesumu.

Turklāt saņēmējiem būs jāglabā papīra dokumenti (oriģināli vai apliecinātas patiesas kopijas), ja tādi ir, un jāiesniedz tie attiecīgajām iestādēm pārbaudīšanai.

3.4. Koordinācija starp vadošajām iestādēm un policijas/tiesu iestādēm

Saskaroties ar dokumentu, kas, iespējams, ir viltots, vadošajām iestādēm ir jāveic pārbaude, lai kļiedētu šaubas vai apstiprinātu risku. Ja risks ir apstiprināts, vadošajām iestādēm būtu jāapsver pārbaudes uz vietas veikšana.

Ļoti svarīga ir reaģētspēja, un būtu jāveic ātras un atbilstīgas darbības:

ja vajadzīgs, pārkāpuma vai iespējamās krāpšanas gadījumā jāaptur maksājumi darbībai,

jānodrošina dokumenti un pierādījumi,

tieši vai atbilstoši hierarhijai jānosūta informācija tiesu iestādēm, neskarot iekšējos un valsts noteikumus.

Vienlaikus atbilstoši konkrētajai lietai var veikt gan administratīvu, gan krimināltiesisku rīcību.

Agrīna saziņa ar policijas/tiesu iestādēm var būt svarīga taktisku iemeslu dēļ –

tā var veicināt pareizas turpmākās rīcības plānošanu un jo īpaši var palīdzēt noteikt,

- kurai iestādei būtu jāuzņemas vadošā loma;
- kādas darbības ir vispiemērotākās, lai garantētu ES un attiecīgās dalībvalsts finanšu intereses un nodrošinātu tiesas izmeklēšanas un vainīgo saukšanas pie atbildības efektivitāti.

Ja problēmas saistībā ar viltotiem dokumentiem rodas bieži, tiek ieteikts izveidot kontaktus un metodes savstarpējai sadarbībai un apmācības pasākumus, iesaistot specializētas struktūras, kas darbojas reģiona vai valsts mērogā.

Iestādēm, kuru pienākums ir ziņot par pārkāpumiem, tiek prasīts arī uzraudzīt kriminālizmeklēšanu rezultātus saistībā ar krāpšanas gadījumiem. Procesā iegūtā informācija jānosūta OLAF saskaņā ar piemērojamo regulējumu (piemēram, izmantojot ceturkšņa pārskatus Pārkāpumu pārvaldības sistēmā (IMS)).

Vēl būtiski ir izstrādāt labi darbojošos sistēmu informācijas apmaiņai ar tiesībsardzības iestādēm nolūkā iegūt datus, kas nepieciešami ziņošanai IMS.

PIELIKUMI

1. pielikums. Viltotu dokumentu piemēri

Šajā pielikumā sniegti viltotu rēķinu, laika kontROLSarakstu, klātesošo sarakstu, bankas garantiju, spēju apliecinājumu, sertifikātu, lidmašīnas biļešu, tīmekļa vietņu u.c. piemēri.

1. piemērs. Neparasts dokumenta numurs un trūkst zīmoga

Fakti: Saņēmējs darbības programmas ietvaros veica pakalpojumu publiskā iepirkuma procedūru. Viens no dokumentiem, kuri komersantiem bija jāiesniedz saņēmējam, lai apliecinātu atbilstību, bija Reģistra aģentūras (Komercreģistra) sertifikāts. Šajā sertifikātā ir iekļauti administratīvie dati par uzņēmumu: tā mītnesvieta, partneri, vadītāji, pārstāvošās personas, utt. Līgumu piešķīra uzņēmumu konsorcijam, tāpēc katram uzņēmumam bija jāiesniedz šāds sertifikāts.

Brīdinājuma zīme: Revidentiem radās aizdomas, jo uz sertifikāta trūka zīmoga un tam bija neparasts numurs. Šā veida dokumentiem numura formāts ir:(gggg/mm/dd/hh/mm/ss), un numurs nesakrīt ar dokumenta izdošanas datumu.

Rīcība: Revidents atklāja, ka viena uzņēmuma sertifikāts bija dokuments ar nepatiesu saturu. Revidents aplūkoja Komercreģistra publisko datubāzi un atklāja, ka uzņēmuma vadītājs, partneris un pārstāvošā persona ir A kungs. Sertifikātā bija norādīts, ka uzņēmuma vadītājs, partneris un pārstāvošā persona ir B kungs, kas bija noslēdzis konsorcija līgumu un iepirkuma līgumu. Revīzijas iestāde nosūtīja jautājumu Reģistra aģentūrai par dokumenta autentiskumu. Reģistra aģentūra atbildēja, ka iestāde šo dokumentu nav izsniegusi un ka dokumenta numurs nesaskan ar izsniegšanas datumu.

Rezultāts: Ieteikums veikt finanšu korekciju 100% apmērā no publiskā iepirkuma izdevumiem un paziņojums prokuratūrai, lai veiktu turpmāku izmeklēšanu.

2. piemērs. Sertifikāts ar neparastu numuru

Fakti: Revīzijas iestāde sāka pakalpojumu iepirkuma procedūru. Viens no dokumentiem, kuri komersantiem bija jāiesniedz saņēmējam, lai apliecinātu atbilstību, bija pieredzes sertifikāts, ko izsniedz 1. galvenais eksperts - grupas vadītājs.

Brīdinājuma zīme: Novērtēšanas komisijas loceklis atklāja, ka viens komersants iesniedzis sertifikātu ar neparastu sērijas numuru. Dokumentu nebija izsniegusi pilnvarotā persona – ģenerālsekretārs vai ministrs –, bet gan Veselības ministrijas nodaļas vadītājs.

Rīcība: Revīzijas iestāde nosūtīja jautājumu ministrijai par dokumenta autentiskumu. Ģenerālsekretārs atbildēja, ka Veselības ministrija nav izsniegusi šo sertifikātu un ka dokuments nav reģistrēts ministrijas informācijas un lietu sistēmā.

Rezultāts: Revīzijas iestāde liedza komersantam dalību publiskā iepirkuma procedūrā. Lieta tika nosūtīta prokuratūrai turpmākai izmeklēšanai. Izmeklēšanā tika konstatēts, ka dokumenta sērijas numurs ir pārveidots, lai tas izskatītos kā ministrijas izsniegts patiesss dokuments.

3. piemērs. Rēķinā izmantotas dažādas tintes

Fakti: Saņēmēja grāmatvedis bija rēķinā pievienojis skaitļus, palielinot maksājamo summu.

Brīdinājuma zīme: Rēķina sagatavošanā bija izmantotas dažādas tintes.

Rīcība: Tika sākta revīzija. Revidenti veica rēķinā norādīto skaitļu šķērsslīdzināšanu ar primārajiem dokumentiem – līgumiem un nodošanas protokoliem. Revīzijas ziņojumu nosūtīja prokuratūrai. Rēķiniem pievienotos dokumentus izmantoja par papildu pierādījumiem.

Rezultāts: Grāmatvedis tika atzīts par vainīgu piesavināšanās darbībā. Saņēmējs nezināja par grāmatveža veiktajiem nelikumīgajiem darījumiem. Revidents saskaņā ar Publisko iekšējo finanšu kontroles aktu sastādīja paziņojumu par piesavināšanos attiecībā uz grāmatvedi, kurš atlīdzināja kaitējumu pilnā apmērā, kā arī procentus.

4. piemērs. Rēķinu ir izsniedzis uzņēmums, kas darbojas nozarē, uz kuru finansējums neattiecas

Fakti: Lai saņemtu naudu darba apgērbam, visiem darbiniekiem nepieciešams iesniegt pārdevēja izdotu rēķinu.

Brīdinājuma zīme: Kāds darbinieks iesniedza rēķinu, kuru izsniedzis uzņēmums, kas darbojas ārstniecības augu nozarē.

Rīcība: Revidents nosūtīja jautājumu uzņēmumam. Izrādījās, ka uzņēmums gadiem nav izmantojis zīmogu, kas parādās uz rēķina, jo tas ir nozagts. Uzņēmums arī paziņoja, ka rēķina numurs nesaskan ar izmantoto nomenklatūru.

Rezultāts: Vainīgā persona atlīdzināja nepareizi izmaksāto summu. Publisko iekšējo finanšu kontroles aģentūras vadītājs nolēma, ka šīs rīcības radītais apdraudējums sabiedrībai ir nenozīmīgs, tādēļ lietu prokuratūrai nenosūtīja.

5. piemērs

Fakti: Saņēmējs iesniedza bankas konta izrakstu, kurā redzama bilance CZK 20 miljonu apmērā, lai pierādītu, ka tam ir ievērojamas finanšu spējas, kas nepieciešamas ES finansējuma saņemšanai.

Brīdinājuma zīme: Policija jau veica izmeklēšanu attiecībā uz saņēmēju. Policijas izmeklētāji bija saņēmuši informāciju par saņēmēja slikto finanšu/ekonomisko stāvokli, kas šķita esam pretrunā ar bankas konta izrakstu, kurš bija iesniegts līgumslēdzējām iestādēm.

Rīcība: Policija šķērsslīdzināja bankas konta izrakstu bankā. Izrādījās, ka saņēmējs līgumslēdzējām iestādēm bija iesniedzis viltotu bankas konta izrakstu. Patiesā bilance bija CZK 20 000. Vainīgā persona bija izmantojusi īstu bankas zīmogu, kas nozīmē, ka tai, iespējams, bija līdzzinātājs, kas strādā bankā, bet tas netika pierādīts.

Rezultāts: Pamatojoties uz šiem konstatējumiem, tika sākts kriminālprocess. Saņēmējs tika saukts pie atbildības, un viņam tika piespriests brīvības atņemšanas sods.

Adresář ☎

První město banka, a.s.

VÝPIS Z ÚČTU

číslo účtu: 0000002004770001
BÚ TTS, SPOL. S R.O.

klient [REDACTED] TRADE [REDACTED]

datum výpisu 31-10-02

měna CZK

číslo výpisu 1

strana 1

[REDACTED] TRADE [REDACTED] - TTS, SPOL. S R
[REDACTED] /55
181 00 PRAHA 8 - ČIMICE

Plněný stav minulého výpisu 0.00

DATUM	OPERACE	DEBET	KREDIT
31-10-02	00020/PO2 9 KS 379		20,000.00CR
31-10-02	Fixed Commission	110.00DR	
31-10-02	Interest		0.28CR
Součty obrátů za výpis		110.00DR	20,000.28CR
zůstatek			19,890.28CR
limit			0.00
lze čerpat			20,000.00CR

číslo účtu: 0000002004770001
 BÚ TTS, SPOL. S R.O.
 klient: [REDACTED] TRADE [REDACTED]
 datum výpisu: 31-10-02
 měna: CZK
 číslo výpisu: 1
 strana: 1

[REDACTED] TRADE [REDACTED] - TTS, SPOL. S R
 [REDACTED] /55
 181 00 PRAHA 8 - ČIMICE

konečný stav minulého výpisu 0.00

M	OPERACE	DEBET	KREDIT
	31-10-02 00020/PO2 9 KS 379		
	31-10-02 Fixed Commission	110.00DR	20,000,000.00CR
	31-10-02 Interest		280.00CR
Součty obrátů za výpis		110.00DR	20,000,280.00CR
zůstatek			20,000,170.00CR
limit			0.00
lze čerpat			20,000,170.00CR

6. piemērs

Viltots bankas konta izraksts (bankas operāciju apstiprinājums)

Fakti: Pārbaudes uz vietas laikā saņēmējs uzrādīja divu bankas konta izrakstu izdrukas (ar tiem tika apliecināta PVN nomaksa saistībā ar A un B rēķiniem 13.9.2011.)

Brīdinājuma zīme: Aizdomas radīja uz A rēķina apmaksu attiecīgā bankas konta numura (11 2222 3333 4444 5555 6666 7777) nesakritība ar numuru, kas attiecās uz B rēķinu (11 2222 3333 4444 5555 66667).

Rīcība: Saņēmējam tika lūgts iesniegt bankas konta izrakstu oriģinālus, uz kuriem ir bankas zīmogs, taču viņš tos neiesniedza. Bankas konta izrakstu kopiju analīze liecināja, ka

- bankas konta izrakstā, ar kuru apstiprina PVN nomaksu par B rēķinu, laukā "no konta Nr." ir uzrādīts bankas konta numurs, kas sastāv no 23 cipariem, nevis standarta 26 cipariem;
- abu bankas konta izrakstu fonta izmērs un asums acīmredzami atšķiras. Dati, kas iekļauti laukos: grāmatošanas datums, valutācijas datums, no konta Nr., darījuma summa, rezervētā summa, maksājuma identifikators, bija vizuāli atšķirīgi.

Turklāt tika iesniegts vēl cits bankas konta izraksts, kas attiecās uz citu konta numuru un citu maksājuma datumu (16.9.2011.), bet uz to pašu summu un piegādātāju. Minētie apstākļi radīja šaubas par to izrakstu autentiskumu, ar kuriem apstiprina maksājumus 13.9.2011.

Rezultāts: Vadošās iestādes par šo gadījumu paziņoja prokuratūrai, norādot uz aizdomām par noziedzīgu nodarījumu. Vienlaikus tika apturēts maksājums saņēmējam.

7. piemērs

Fakti: Saņēmējs iesniedza bankas konta izrakstu, apgalvojot, ka tas ir oriģināls.

Brīdinājuma zīme: Dokumenta rūpīga izpēte liecināja, ka tā ir tikai kopija. Saņēmējs paskaidroja, ka viņam vairs nav šā bankas konta. Tādēļ viņa rīcībā bija vienīgi šis dokuments.

Rīcība: Saņēmējam tika lūgts iesniegt bankas konta izraksta oriģinālu, uz kura ir bankas zīmogs, taču viņš to neiesniedza. Minētās bankas konta izraksta kopijas analīze liecināja, ka

- nesaskan bilances summa. Sākotnējā bilance bija PLN 1733,83, bija tikai viens finanšu darījums - maksājums PLN 2893,40 apmērā, un galīgā bilance par to pašu summu – PLN 2893,40;
- laukā "kopējais debets" norādītā summa – PLN 9444,98 – nesaskan ar darījuma summu.

Rezultāts: Vadošās iestādes par šo gadījumu paziņoja prokuratūrai, norādot uz aizdomām par noziedzīgu nodarījumu. Vienlaikus tika apturēts maksājums saņēmējam.

8. piemērs

Viltoti (pārveidoti) rēķini

Fakti: Saņēmējs līdz ar pieteikumu maksājumam iesniedza rēķinu kopijas un bankas pārskaitījumu apstiprinājumus, kas datēti 2009. gada septembrī.

Brīdinājuma zīme: Pārbaudes un vietas laikā saņēmējam tika lūgts uzrādīt oriģinālus. Saņēmējs paziņoja, ka oriģināli ir pazuduši.

Rīcība: Tiesībaizsardzības iestāžu veiktajā izmeklēšanā atklājās, ka dokumentu iesniegšanas datumi ir izmainīti. Tika atrasti oriģināli ar tādu pašu numuru, bet atšķirīgu datumu (2009. gada jūlijs). Tādējādi tika secināts, ka dublikāti ir viltoti.

Saņēmējs bija viltojis datumus, lai slēptu faktu, ka viņš bija sācis projektu pirms pieteikšanās finansējumam. Tāpēc viņa pieteikums nebija atbilstīgs.

Rezultāts: Tika sākts kriminālprocess. Saņēmējam tika uzrādīta apsūdzība par datumu pārveidošanu līgumā, rēķinos un bankas pārskaitījumā, lai nelikumīgi iegūtu finansējumu no darbības programmas. 2013. gadā tika pasludināts spriedums, kurā saņēmējs netika atzīts par vainīgu noziedzīgajā nodarījumā. Prokuratūra spriedumu pārsūdzēja. Procesa gaitā tika konstatēts, ka projekta īstenošana tika sākta pirms līdzfinansējuma pieteikuma iesniegšanas, tādēļ saņēmējs nebija tiesīgs saņemt finansējumu no programmas. Vadošās iestādes veiks darbību, lai izbeigtu dotācijas nolīgumu ar saņēmēju un atgūtu tam izmaksātos līdzekļus.

9. piemērs

Fakti: Uzņēmums, kas iesniedza pieteikumu, vēlējās izremontēt un uzlabot savas telpas un pieteikšanās posmā iesniedza prasītos trīs cenu piedāvājumus.

Brīdinājuma zīme: Pārskatīšanas posmā uzmanība tika pievērsta šādiem jautājumiem.

Sākotnējās aizdomas galvenokārt radīja ar pieteikuma veidlapu iesniegto cenu piedāvājumu līdzība (skatīt Q1, Q2 un Q3).

Tāpat šaubīgi likās tas, ka iesniegtajos cenu piedāvājumos nebija norādīta sīkāka informācija. Cenu piedāvājumos bija norādīta tikai kopējā summa, sīkāk nenorādot vienības cenu un daudzumus. Tas bija gatava objekta projekts; taču attiecībā uz tādiem būvdarbiem kā apmešana, krāsošana un grīdas seguma ieklāšana cenu piedāvājumos (Q1, Q2 un Q3) netika norādīti ne izmēri, ne vienības cenas, un tie netika iesniegti arī revidentu grupai, kad tā tos lūdza.

Uzņēmums, kas iesniedza rēķinu (skatīt INV) pēc darbu pabeigšanas, nebija tas pats uzņēmums, kurš tika izraudzīts pieteikumu iesniegšanas posmā (skatīt Q1).

Uzņēmumam, kas iesniedza rēķinu (skatīt INV), bija tāds pats PVN numurs, kādu cenu piedāvājumā bija norādījis uzņēmums, kuram tika piešķirts līgums (skatīt Q1), tomēr uzņēmums nebija tas pats.

Uzņēmumu PVN numuri tika pārbaudīti, izmantojot *VIES*. Izrādījās, ka cenu piedāvājumā Q1 tika uzrādīts PVN numurs, kas atbilda tā uzņēmuma nosaukumam, kurš iesniedza rēķinu.

Rīcība: Tika veiktas turpmākas pārbaudes PVN departamentā.

Uzņēmums, kas bija iesniedzis cenu piedāvājumu Q1, tā reģistros nebija atrodams.

Šie fakti viesa nopietnas šaubas par to, vai vispār pastāv uzņēmums, kurš bija iesniedzis cenu piedāvājumu Q1 un kuram tika piešķirts līgums.

Turklāt, veicot turpmākas pārbaudes, izrādījās, ka diviem uzņēmumiem no trim, kuri bija iesnieguši cenu piedāvājumus Q2 un Q3, ir tie paši akcionāri un kopīgi direktori, bet lielākais akcionārs bija XXXXXXXXX Ltd.

Rezultāts: Revīzijas iestāde nekavējoties atguva 25 % no summas, pamatojoties uz pieņēmumu, ka notikusi krāpšana, un turpinot izmeklēšanas. Summas tika atgūtas. Lietu nosūtīja AFCOS, kas sāka izmeklēšanas.

Q 1

[REDACTED] LTD.
 PHONE [REDACTED]
 VAT - [REDACTED] 16 [REDACTED] 15
 E-MAIL [REDACTED]

FACSIMILE TRANSMITTAL SHEET

TO: [REDACTED] FROM: [REDACTED]
 MR [REDACTED]
 COMPANY: [REDACTED] DATE: 24/MARCH/2009
 REF: QUOTE TOTAL NO. OF PAGES INCLUDING COVER: 1
 NOTES/COMMENTS:

Dear Sir,

Hereunder is our quote for the works required. Kindly note that this quote is valid for 12 months as of today.

	Euro Price (excl. VAT)	Euro VAT	Euro Price (incl. VAT)
1. Air-conditioning work	12,000.00	2,160.00	14,160.00 ✓
2. Electrical Installation	4,250.00	765.00	5,015.00 ✓
3. Plastering and painting works	8,950.00	1,611.00	10,561.00 ✓
4. Internal wooden doors	3,250.00	585.00	3,835.00 ✓
5. Sanitary area works	2,790.00	502.20	3,292.20 ✓
6. Flooring	5,125.00	922.50	6,047.50 ✓
7. Drop ceiling	4,125.00	742.50	4,867.50 ✓
8. Internal Glazing	2,950.00	531.00	3,481.00 ✓
9. Light fittings	1,750.00	315.00	2,065.00 ✓
10. Multimedia facilities	3,750.00	675.00	4,425.00 ✓
11. Classroom furniture	6,750.00	1,215.00	7,965.00 ✓
12. Service room	4,450.00	801.00	5,251.00 ✓
13. Lounge area	6,500.00	1,170.00	7,670.00 ✓
14. Shading systems	1,450.00	261.00	1,711.00 ✓
15. Dispensing machines	1,150.00	207.00	1,357.00 ✓
16. Decorative paintings	2,250.00	405.00	2,655.00 ✓
17. Internal signage	1,250.00	225.00	1,475.00 ✓
TOTAL Euro	72,740.00	13,093.20	85,833.20

Please keep us updated.
 [REDACTED]

DISCLAIMER:

The information in this email and any attachments are confidential and intended solely for the use of the individual or entity to whom they are addressed. If you are not the intended recipient please notify the sender immediately using the sender email address and delete this email. You should not read or copy this e-mail, use it for any purpose, disseminate it or disclose its contents to any other person. Note that any views or opinions presented in this email are solely those of the author and do not necessarily represent those of the firm as this may be contrary to the firm's policy and outside the scope of the employment of the individual concerned. The firm will not accept any liability in respect of such communication. Although the firm has taken reasonable precautions to ensure no viruses are present in this email, the firm cannot accept responsibility for any loss or damage arising from the use of this email or attachments. Moreover, communication via email over the internet is not secure and messages may be read, manipulated or otherwise compromised by unknown third parties. The firm does not accept any responsibility for the correctness and completeness of the transfer of information contained in such communication nor for any delay of receipt.

Q 2

[Redacted] *Ltd.*

24/03/2009

Quotation: [Redacted]

Dear Mr. [Redacted]

Hereunder is the quote requested as per specifications detailed to us by [Redacted]
- Forsite Design. Please note that this quote is valid for up to 12 months.

		VAT	Total
1. A/C supply and install	12,500.00	2,250.00	14,750.00
2. Electricals	4,000.00	720.00	4,720.00
3. Plaster / paint work	8,500.00	1,530.00	10,030.00
4. Woodworks	4,800.00	864.00	5,664.00
5. Sanitary supplies	3,000.00	540.00	3,540.00
6. Floor coverings	6,000.00	1,080.00	7,080.00
7. Suspended ceilings	3,250.00	585.00	3,835.00
8. Internal Glazing	2,950.00	531.00	3,481.00
9. Light fittings	2,150.00	387.00	2,537.00
10. Multimedia supplies	3,520.00	633.60	4,153.60
11. Classroom furniture	6,950.00	1,251.00	8,201.00
12. Service room	4,950.00	891.00	5,841.00
13. Lounge area	5,125.00	922.50	6,047.50
14. Shading	1,750.00	315.00	2,065.00
15. Dispensing machines	1,450.00	261.00	1,711.00
16. Decorative paintings	2,750.00	495.00	3,245.00
17. Internal signage	1,750.00	315.00	2,065.00
			88,966.10

Please let us know if clarifications are required.

Thanks and regards.

[Redacted Signature]
Managing Director.

MEMBER OF:
[Redacted]

Q 3

[Redacted] *Ltd.*

Tel/Fax: [Redacted]
VAT Reg No [Redacted]
Co. Reg. [Redacted]

Quote to [Redacted]

Date: 24th March 2009

Dear [Redacted]

Thanks for this opportunity to quote for your new project. Following the site visit and the meeting with the designer in charge, hereunder is our itemized quote as requested.

	<u>Net price</u>	<u>VAT</u>	<u>Total</u>
1. Air-conditioning	11,000.00	1,980.00	12,980.00
2. Electrical Installation	4,180.00	752.40	4,932.40
3. Plastering and painting	9,020.00	1,623.60	10,643.60
4. Internal wooden doors	3,465.00	623.70	4,088.70
5. Sanitary supplies	2,640.00	475.20	3,115.20
6. Flooring	5,500.00	990.00	6,490.00
7. Drop ceiling	3,850.00	693.00	4,543.00
8. Internal Glazing	2,750.00	495.00	3,245.00
9. Light fittings	1,980.00	356.40	2,336.40
10. Multimedia facilities	3,520.00	633.60	4,153.60
11. Classroom furniture	6,600.00	1,188.00	7,788.00
12. Service room	4,950.00	891.00	5,841.00
13. Lounge area	5,500.00	990.00	6,490.00
14. Shading systems	1,760.00	316.80	2,076.80
15. Dispensing machines	1,320.00	237.60	1,557.60
16. Decorative coatings	2,640.00	475.20	3,115.20
17. Internal signage	1,650.00	297.00	1,947.00
TOTAL	72,325.00	13,018.50	85,343.50

Please note that this quote is valid for 12 months. Delivery dates are approx. 30-45 days after confirmation. Programme of works to be discussed

[Redacted]

INV

[REDACTED] LTD

Te [REDACTED]
 VAT Reg. No: [REDACTED]16[REDACTED]-[REDACTED]15

[REDACTED]
 VAT Reg. No: [REDACTED]

Date 31/08/2011
 A/C Code 000623
 Sys Ref 00016084
 Int Ref IN 021899
 Ext Ref JOB 623
 Page 1

Invoice 021899

Details		EUR	VAT %
Invoice as per quotation dated 24/03/2010;		72,740.00	18.0
1.	Air-conditioning work - €14160.00		
2.	Electrical Installation - €5015.00		
3.	Plastering and painting works - €10561.00		
4.	Internal wooden doors - €3835.00		
5.	Sanitary area works - €3292.20		
6.	Flooring - €6047.50		
7.	Drop ceiling - €4867.50		
8.	Internal Glazing - €3481.00		
9.	Light fittings - €2065.00		
10.	Multimedia facilities - €4425.00		
11.	Classroom furniture - €7965.00		
12.	Service room - €5251.00		
13.	Lounge area - €7670.00		
14.	Shading systems - €1711.00		
15.	Dispensing machines - €1357.00		
16.	Decorative paintings - €2655.00		
	Internal signage - €1475.00		
		<i>Sub-total</i>	72,740.00
		<i>VAT Amt</i>	13,093.20
		TOTAL EUR	85,833.20
VAT Rate %	Amount	VAT Amount	
18	72,740.00	13,093.20	
	72,740.00	13,093.20	

Equivalent in [REDACTED]

[REDACTED] LTD

10. piemērs

Falsificēts klātesošo saraksts

Fakti: Saņēmējs iesniedza vadošajām iestādēm finanšu pieprasījumus par konferencēm, nepievienojot pavaddokumentus. Vadošas iestādes izmaksāja summu, nepieprasot klātesošo sarakstus.

Brīdinājuma zīme: Revīzijas ietvaros revidents pieprasīja saņēmējam iesniegt klātesošo sarakstus, ko tas arī izdarīja. Rūpīgā dokumentu pārbaudē atklājās, ka paraksti izskatās ļoti līdzīgi.

Rīcība: Revidents iesniedza rakstiskus pieprasījumus uzņēmumiem, par kuriem tika pieņemts, ka tie ir apmeklējuši minētās konferences. Revidents iztaujāja par to pārstāvjiem, kas it kā piedalījušies pasākumā. Izrādījās, ka saistībā ar katru no 16 pasākumiem aptuveni 200 paraksti bija nepatiesi un 95 % no tiem bija fiktīvu personu paraksti.

Rezultāts: Lietu nosūtīja prokuratūrai.

LISTA PARTICIPANTI

CONFERINTA DE LANSARE PROIECT [REDACTED]

NUME PRENUME	ORGANIZATIE	DATE DE CONTACT	SEMNAȚUR
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

LISTA PARTICIPANTI

CONFERINTA DE LANSARE PROIECT [REDACTED]

NUME PRENUME	ORGANIZATIE	DATE DE CONTACT	SEMNAȚUR
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

11. piemērs

Falsificēts viesnīcas rēķins

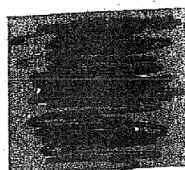
Fakti: Saņēmējs iesniedza viesnīcas rēķinu, lai pierādītu dalību sanāksmē.

Brīdinājuma zīme: Viesnīca ietilpst lielā grupā, kurā visas darbības – klientu reģistrācija, rēķinu izsniegšana, utt. – ir datorizētas. Rēķins bija izrakstīts ar roku, tam nebija numura, tajā nebija norādīta ne valūta, ne kāda informācija par maksājumu.

Rīcība: Viesnīcā tika veikta rēķina šķērspārbaude, kurā apstiprinājās, ka viesnīca šādus rēķinus neizsniedz un šāds klients tai nav zināms.

Rezultāts: Saņēmējam summa netika atlīdzināta. Ņemot vērā nelielo summu, turpmāka rīcība netika veikta.

HOTEL
PLACE [redacted] 13
[redacted]

For official use

Description	Montant
Room Rent	
3 x 85	255
[redacted] 13, place Tel: [redacted]	
Petit dj. :	
Extra :	
Total :	255

Ch. No. 404 Nom. [redacted]
Date : 14/1/2009 No. Prs. 1

2. pielikums. Rēķinu satura minimums (norēķini starp uzņēmumiem)

Direktīvā 2006/112, kas attiecas uz PVN, ir paredzēti daži noteikumi attiecībā uz to, kādam vajadzētu būt rēķinu saturam, ja uz uzņēmumiem attiecas PVN noteikumi. Vispārīgi vadošo iestāžu partneriem ir pienākumi deklarēt PVN, un tādēļ tiem būtu jāsniedz un jāuzrāda rēķini, ievērojot šādus noteikumus. Tiem šie dokumenti ir nepieciešami nodokļu maksāšanas nolūkos.

Rēķina satura minimumam būtu jābūt šādam⁷ (direktīvas 226. pants):

- (1) rēķina izsniegšanas datums;
- (2) kārtas numurs, kas unikāli identificē rēķinu;
- (3) piegādātāja vai pakalpojumu sniedzēja PVN identifikācijas numurs, ar kuru nodokļa maksātājs veicis preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu;
- (4) pircēja vai pakalpojumu saņēmēja PVN identifikācijas numurs;
- (5) piegādātāja vai pakalpojumu sniedzēja pilns vārds vai nosaukums un adrese;
- (6) pircēja vai pakalpojumu saņēmēja pilns vārds vai nosaukums un adrese;
- (7) piegādāto preču daudzums un veids vai sniegto pakalpojumu apjoms un veids;
- (8) datums, kurā nodoklis kļūst iekasējams (tas jānomaksā Valsts kasei);
- (9) vienības cena bez PVN un visas cenas atlaides, ja tās nav iekļautas vienības cenā;
- (10) piemērotā PVN likme;
- (11) maksājamā PVN summa;
- (12) maksājamā PVN summa, norādot PVN likmes vai piemēroto atbrīvojumu;
- (13) kopējā maksājamā summa.

---

⁷ Direktīvas 2006/112/EK 226. pants.

3. pielikums. Noderīgu tiešsaistes datubāzu saraksts

Piezīme:

Šis tīmekļa vietņu saraksts tiek sniegts, lai palīdzētu vadošajām iestādēm, kuras meklē pirmā līmeņa informāciju par ārvalstu uzņēmumiem, kas iesniedz dokumentus ES finansēta projekta ietvaros – uzņēmuma esamība, dibināšanas datums, kapitāldaļas turētāju vārdi, gada saimnieciskās darbības apgrozījums, kapitāls, utt. Tas, protams, nav izsmejošs.

Dažas tīmekļa vietnes pieejamas tikai tās valsts valodā, kurā tās atrodas. Tika nolemts tās iekļaut sarakstā, lai vadošās iestādes, kurām ir atbilstoši cilvēkresursi, varētu tās izmantot.

Saraksts ir iedalīts trīs galvenajās daļās

1. Vispārīgās vietnes
2. ES vietnes
3. Valstu reģistru vietnes

1. Vispārīgās vietnes

Izmeklēšanas līdzekļu kopumi

<http://www.investigativedashboard.org/category/wwd/>

Valoda: angļu.

Šis portāls sniedz piekļuvi daudziem valstu reģistriem un datubāzēm visā pasaulē, kuros ir ietverta informācija par uzņēmumiem, kapitāldaļas turētājiem, utt.

Pasaules mēroga reģistri

<http://www.companieshouse.gov.uk/links/introduction.shtml#reg>

Valoda: angļu.

Šis portāls sniedz piekļuvi daudziem oficiāliem uzņēmumu reģistriem pa valstīm, kuros ir ietverta informācija par uzņēmumiem, kapitāldaļas turētājiem, utt.

<http://www.commercial-register.sg.ch/home/worldwide.html>

Valoda: angļu.

Tīmekļa vietni uztur *Kanton St Gallen*, tajā ir saites uz uzņēmumu reģistrācijas vietnēm daudzās pasaules valstīs.

Oficiālie uzņēmumu reģistri

<http://www.rba.co.uk/sources/registers.htm>

Valoda: angļu.

Sniedz saites uz uzņēmumu reģistriem visā pasaulē, tostarp ES dalībvalstīs.

2.ES vietnes

VIIES - PVN informācijas apmaiņas sistēma

http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/

Šajā vietnē ir reģistrētas visas ES firmas, kas ir PVN maksātājas.

TIN (Nodokļu identifikācijas numurs) Europa vietnē

http://ec.europa.eu/taxation_customs/tin/

Šajā vietnē var tiešsaistē pārbaudīt *TIN* (numura spēkā esību), un tajā ir sniegta informācija par *TIN* formātu katrā valstī.

3. Valstu tīmekļa vietnes

Beļģija

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_tsv/tsv.pl

Valodas: franču, holandiešu.

Sniedz informāciju par uzņēmumiem, kas Beļģijā reģistrēti kopš 1.1.1983.

Bulgārija

<http://www.brra.bg/>

Valoda: bulgāru.

Valsts tirdzniecības reģistrs - sniedz informāciju par Bulgārijā reģistrētiem tirdzniecības uzņēmumiem.

Čehija

<https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-rozsirene>

Valoda: čehu.

Čehijas uzņēmumu reģistrs tiešsaistē. Sniedz oficiālu informāciju par Čehijas Republikā reģistrētiem uzņēmumiem (juridiskā forma, identifikācijas numurs, kapitāldaļas turētāji, statūtu struktūra, utt.)

http://www.info.mfcr.cz/res/ares_fo.html.cz

Valoda: čehu.

Čehijas Finanšu ministrija – informācija tiešsaistē no pašnodarbināto personu reģistra un informācija par PVN maksātājiem.

Francija

<http://www.infogreffe.fr/>

Valoda: franču.

Sniedz oficiālu informāciju par Francijā reģistrētiem uzņēmumiem.

<http://www.societe.com/>

Valoda: franču.

Sniedz pamata informāciju par uzņēmumiem, saites uz citiem uzņēmumiem un galvenos finanšu rādītājus.

Luksemburga

<http://www.legilux.public.lu/entr/index.php>

Valoda: franču.

Sniedz oficiālu informāciju par Luksemburgā reģistrētiem uzņēmumiem.

Malta

<http://www.mfsa.com.mt/>

Valodas: maltiešu, angļu.

Sniedz informāciju par uzņēmumu dibināšanu, sniegtajiem pakalpojumiem, visiem saistītajiem uzņēmumiem un informāciju par vadību.

<http://www.mepa.org.mt/home?l=1>

Valodas: maltiešu, angļu.

Sniedz informāciju saistībā ar atļaujām, kas nepieciešamas projekta ietvaros. Maltā par to ir atbildīga Maltas Vides un plānošanas iestāde (*MEPA*).

<http://www.etc.gov.mt/Index.aspx>

Valodas: maltiešu, angļu.

Nodarbinātības un Apmācības centrs (*ETC*) Maltā uztur reģistrēto darba devēju/darba ņēmēju datubāzes. Var veikt pārbaudes, lai pārliecinātos par pieteikuma iesniedzēju sniegto informāciju.

Polija

<http://www.stat.gov.pl/regon/>

Valoda: poļu.

Sniedz pamata informāciju par Polijā reģistrētiem uzņēmumiem, tostarp nodokļu maksātāja reģistrācijas numuru, uzņēmuma nosaukumu, uzņēmuma adresi, juridisko formu, īpašumtiesību veidu, galveno darbības veidu, uzņēmējdarbības sākuma datumu, datumu, kurā uzņēmums iekļauts reģistros.

<https://ems.ms.gov.pl/krs/danepodmiotu>

Valoda: poļu.

Valsts tiesu reģistra oficiālā tīmekļa vietne, kurā sniedz informāciju par uzņēmuma nosaukumu, uzņēmuma adresi, juridisko formu, uzņēmuma pārstāvjiem.

Rumānija

<https://portal.onrc.ro>

Valoda: rumāņu.

Sniedz oficiālu informāciju par Rumānijā reģistrētiem uzņēmumiem. Nepieciešams iepriekš reģistrēties.

<http://www.mfinante.ro/pjuridice.html?pagina=domenii>

Valoda: rumāņu.

Sniedz pamata fiskālo informāciju par Rumānijā reģistrētiem uzņēmumiem.

Šveice

<http://www.moneyhouse.ch/>

Valodas: vācu, itāļu, franču, angļu.

Sniedz oficiālu informāciju par Šveicē reģistrētiem uzņēmumiem.